

M. Saim UYSAL

IMF'nin ekonomik görünüm raporu ve ihracatımız

28.7.2017

Uluslararası Para Fonu (IMF) "Dünya ekonomik Görünüm Raporu" nu güncelledi. Bu raporun gerek küresel ve gerekse Türkiye görünümünü bu yazımızda irdelemeye çalışacağız.

Küresel Görünüm:

IMF bu raporunda Küresel büyüme beklentilerini 2017 ve 2018 yıllarında sırasıyla %3,5 ve 3,6 da sabit tuttu.

Gelişmiş ülkelerde bu yıl ki büyüme oranı yüzde 2 olarak beklenirken 2018 de bu oran %1,9 olarak tahmin edildi. Aynı yıllara ilişkin olarak Avro bölgesinde sırasıyla yüzde 1,9 ve yüzde 1,7, yükselen ve gelişen ekonomilerde ise yüzde 4,6 ve yüzde 4,8 oranlarında büyüme tahmini yapıldı.

Büyüme beklentileri tablosunda Türkiye'ye yer verilmedi. IMF'nin Nisan 2017 raporunda ise Türk ekonomisinin bu yıl yüzde 2,5 ve gelecek yıl yüzde 3,3 genişleyeceği öngörüsünde bulunulmuştu.

En yüksek büyüme revizyonu (0,6 puan artışıyla) Kanada için yapılırken Avro Bölgesi, Japonya ve Çin' in beklentileri de yükseltildi.

Türk Ekonomisinin Görünümü ve ihracatımız:

Bu raporun ülkemiz ile ilgili bölümüne gelince; ülkemiz değerlendirilmesi "Yükselen ve Gelişen Avrupa" başlığı altında yer aldı.

Yükselen ve Gelişen ekonomilerin pozitif beklentilere paralel olarak hızlanacağı belirtilmektedir.

Ülkemiz ekonomisi için de "Türkiye'nin özellikle dört çeyrek süre daralmanın ardından, ihracatının 2016 son çeyreği ile 2017'nin ilk çeyreğinde güçlü toparlanma gösterdiği" ifade edildi.

Yine aynı raporda Türk mallarına yönelik dış talebin Avro bölgesine ilişkin olumlu beklentilerle daha da artabileceği ve böylece Türkiye'ye ilişkin yüksek büyüme sayesinde "Yükselen ve Gelişmekte olan Avrupa" bölgesi büyümesinin 2017 de hızlanacağı öngörülüyor.

Bu tespitlere dikkat edecek olursak ülkemiz ekonomisinin büyüme ivmesinin ihracat olduğu anlaşılıyor. Bu nedenle yazımızın aşağıdaki bölümünde ülkemiz ihracat yapısına ilişkin önemli vurgulamalar yapacağız.

Ülkemiz ihracatı 2017 Mayıs ayı itibariyle yıllıklandırılmış olarak 148,1 milyar dolardır. Bu tutar geçen yıla göre bir miktar artış göstermiş olsa bile 152,5 milyar dolar olan 2012 yılının altında kalmaktadır. Türk ekonomisi son beş yılda ihracatını reel anlamda arttıramamaktadır. Bu konunun kuşkusuz "Orta Gelir Tuzağı" ile yakından ilişkisi vardır.

Türkiye, 2008-2015 döneminde dünya ortalama büyüme çizgisinin altında kalıyor. Büyüme performansımız Polonya ve Macaristan civarında, yani ortalamanın altında, ihracat artışında ise dünya ortalamasının az üstündeyiz. Ör: Amerika hem büyüme

hem de ihracat açısından dünya ortalamasının üstünde. Avrupa gerek büyüme ve gerekse ihracat açısından ortalama altında kalmış durumda.

Dünya ortalamasının üstünde büyüyen ve ihracat yapabilen ülkeler Çin, Vietnam, Hindistan, Tayland, Endonezya gibi Güneydoğu Asya ve Güneybatı Asya ülkeleri. Biz bu ülkelere karşı dış ticaret açığı veriyoruz yani mal satamıyoruz. Özellikle Çin'e karşı dış ticaret açığı veriyoruz. (Bu veriler 24 Nisan 2017 tarihli Dünya Gazetesindeki yer alan Güven Sak'ın "Meseleleri mesele etmezseniz ortada mesele kalmaz" makalesinden alınmıştır.)

İhracat performansımız 2005-2016 döneminde yüzde 6,4 artmasına karşın gelişmekte olan Asya ülkelerinde yüzde 8,1 arttığından aradaki farkı bir türlü kapatamıyoruz.

Orta vadeli program 'da (2017-2019) ihracat hedefimiz 193,1 milyar dolar. Dış ticaret dengesinde IMF'nin Nisan 2017 Ekonomik Görünüm Raporu'na göre 34 ülkenin içinde ancak sondan dokuzuncuyuz, bir başka deyişle yirmi beş ülkenin arkasından geliyoruz. Bu nedenle cari işlemler açığımız gibi bir kırılma kriteri kapsamında bir türlü kurtulamıyoruz.

Bu açıklamalardan sonra bu tabloyu nasıl iyileştirilebiliriz sorusuna cevap vermek gerekirse; yapılması gerekenler biraz da "malumun ilanı" niteliğinde. İhracat kapsamındaki ağırlıklı sektörlerde hızlı bir teknolojik yenilenmeye giderek verimliliğimizi yükseltmeliyiz.

Bu kapsamda katma değeri yüksek ürün ihracatına ağırlık vermeliyiz. Dolar bazında kg başına ihracat tutarı Almanya'da 3,72, Güney Kore'de 2,54, Polonya'da 1,85, İspanya'da 1,78, Çin'de 1,59, ülkemizde ise 1,37 dolardır.

Bu tutar da 2014 rakam olan 1,59 doların altına inmiştir. Teknolojik, Katma değeri yüksek ürün ihracatında göreceli olarak geriye gidiyoruz. Süratle bu konuda yatırım yapmamız gerekiyor.

Avrupa Birliği çıpasından uzaklaşmadan (Zira ihracatımızın en büyük paylarından birini oluşturuyor) olağanüstü halden süratle normalizasyona dönmeliyiz.

Ekonomi yönetimin tek elde toplanmasının da bu konuda ayrı bir önemi var. Son düzenlemelerle Sn. Mehmet Şimşek'in tek patronajı isabetli bir karardır.

Küresel Cazibe Endeksindeki 45., Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Endeksindeki 69. ve Küresel İnovasyon Endeksindeki 42.sıralarımızı (ki bu sıralamalar 144 ülke arasında yapılmıştır) yukarılara çıkarmadan ihracat odaklı, istihdam artırıcı sürdürülebilir büyüme ve kalkınmayı sağlamak mümkün olmayacaktır.